

PRACOVNÝ LIST Z OBČIANSKEJ NÁUKY PRE 8. ROČNÍK

1. PREČÍTAJ SI TEXT! PREPÍŠ ČO JE HRUBO ZVÝRAZNENÉ A PODČIARKNUTÉ!

Vznik štátu , právny štát, občianska spoločnosť

1. Je štát a krajina to isté ? Nie. Krajina je územie , kde žije obyvateľstvo.

Štát predstavuje vládu a organizáciu danej krajiny .

Spravidla platí : 1 krajina =1 štát , ale niektoré krajiny však tvorí federácia štátov (USA, Nemecko ...)

2. Kedy vznikli prvé štáty ? Pozri a zopakuj si , čo ste sa učili o vzniku prvých štátov na dejepise v 6. ročníku

☼ Staroveké Grécko – Aténska demokracia

■ polis = grécke mestské štáty

■ Zoskupenie občanov (polites) , okolo 20 000 – 30 000 občanov /nerátali sa ženy a otroci, prečo ? ☺)

■ fungovala priama **demokracia – každý právoplatný občan sa mohol vyjadrovať k spravovaniu vecí verejných.**

☼ Staroveký Rím – Rímska republika

■ jednoduchšia forma štátu – civitas /zo slova cives = občania/;

■ vyspelejšia forma – **res publica = vec verejná**, vysoko hodnotený spôsob riadenia spoločnosti,

■ Cicero – filozof, štátnik, rečník vyzdvihuje res publiku ako spoločenstvo vznikajúce pre zachovanie práva a na všeobecný prospech, ide o spoločnú vec ľudí

3. Prečo vznikli organizované štáty ?

Zo strachu pred inými , pre silnejšími , pred nepriateľmi – *človek človeku vlkom ☺*, teda dôvodom je ochrana „svojho“ majetku , územia , národa , kultúry

► teda časť verejnej moci (moc najsilnejších) sa menila na štátnu . Jednotlivci „dovolili“ , aby za nich rozhodovali iní buď dobrovoľne(demokracia) alebo niekedy aj z donútenia (totalita)

ŠTÁT = z lat. status = stav;

1. *status naturalis = prirodzený stav*

2. *status civilis = občiansky stav*

Teda stav prirodzený sa vznikom štátu mení na stav občiansky ☺

Vzťah štátu a práva – právne vedomie

Spravodlivosť - Jedna zo základných spoločenských hodnôt, morálny princíp, ktorý rešpektuje práva iných ľudí a právne normy

Právo je súborom pravidiel správania podľa ktorých sa ľudia musia správať ⇔ donucovacie prostriedky štátu

Právo zabezpečuje: ochranu ľudí, poriadok a bezpečnosť

Čo je spravodlivé a čo nie sa hodnotí podľa zákonov a právnych noriem

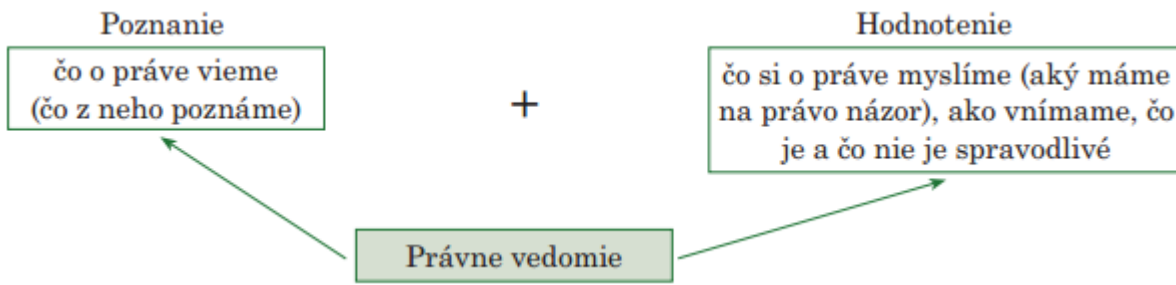
Právny štát = nikto nie je postavený nad zákon

Princípy právneho štátu: 1./ štát + štátne orgány – robiť iba to, čo im zákon dovoľuje

2./ občania môžu robiť iba to, čo im zákon nezakazuje

3./ právne štát zaručuje – základné ľudské práva a slobody

Právne vedomie = súhrn právnych názorov a predstáv ľudí o práve a jeho uskutočňovaní

2. ODPOVEDZ NA OTÁZKY

1. VYSVETLI ROZDIEL MEDZI KRAJINOU A ŠTÁOM!

2. AKO FUNGUJE PRIAMA DEMOKRACIA?

3. ČO ZNAMENÁ POJEM RES PUBLIKA, A KDE SA PRVÝ KRÁT POUŽÍVAL TENTO POJEM?

4. ČO JE TO SPRAVODLIVOSŤ?

5. ČO JE TO PRÁVO?

6. ČO PREDSTAVUJE PRÁVNY ŠTÁT?

7. VYPÍŠ PRINCÍPY PRÁVNEHO ŠTÁTU!